

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 avt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 avt. (10 stot.). OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, razpisnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar Fran Josip.

DUNAJ 20. „Korresp. Wilhelm“ poroča: Cesar ostane do 3. septembra v Ištu ter se potem poda na Dunaj, kjer ostane nekoliko dni. Letošnje bivanje v Ištu je cesarju jako dobro delo. Cesar je hodil pridno na lov. Že prve dni septembra, bržkone 6. septembra se Cesar poda v Budimpešto oziroma Gödöllő, kjer ostane nad štiri tedne. Dne 10. sept. bo Cesar v Budimpešti. Cerku prisostvoval za dušniki za pokojno cesarico Elizabeto. Dne 15. septembra odpotuje Cesar v Vespriem k zapadnoogrskim vojaškim vajam, ki se bodo vršile dne 16., 17. in 18. septembra. Cesar bo bival v Vespriem v tamošnji škofjski palači. Po vajah se Cesar vrne v Budimpešto, kjer zadnje dni septembra vsprejme člene avstrijske delegacije. Vlada ostane v Budimpešti do prvih dni meseca oktobra ter se potem vrne na Dunaj. Sredi oktobra pride na Dunaj španska kraljeva dvojica.

Ministri na potovanju

DUNAJ 20. Ministerski predsednik bar. Beck je sinoči odpotoval v Innsbruck na Tirolsko, ministra Klein in Burian sta odpotovala v Toblach, minister Fiedler pa v Vincenico.

Francoski finančni minister v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 20. Francoski finančni minister Caillaux pride danes zvečer v Budimpešto in se bržkone jutri sestane s drom Wekerlom. V petek priredi Wekerle na čast Caillauxu velik banket. V nedeljo bo Caillaux gost bivega ministerskega predsednika Szella z dr. Wekerlom.

Skupščina zaključena.

BELIGRAD 20. — Izredno zasedanje skupščine je s kraljevim dekretom zaključeno.

Kongres orientalistov.

KODANJ 20. Danes je bil zaključen kongres orientalistov. Prihodnji kongres se bo vršil spomladi 1911 v Atenah.

Nesreča na železnici.

PARIZ 20. „Petit Parisien“ poroča iz Constantine: Pri Mtizi se je tovorni vlak prevrnil v dolino. Vsi na vlaku nahajajoči so železniški uslužbenci so bili težko ranjeni.

Iz portugalske zbornice.

LIZBONA 16. V minoli ponočni seji zbornice je prišlo do viharne priprave. Bivši finančni minister v Francovem ministerstvu je svoj govor k proračunu zaključil z besedami, da želi, da bi bil kralj Manuel srečnejši nego njegov oče. Poslanec Santos je zaklical: in da najde vrednejše ministre, nego so bili oni zadnjega kabineta. Bivši finančni minister se je vrgel na poslanca Santosa. Oba poslanca sta se spopadla in so ju morali ločiti.

Požar.

BAZEL 10. Ob 2 uri in pol po noči je na bazelskem kolodvoru v zalogi petrolija bazelske skladiščne družbe nastal požar. V skladišču se nahajajo velike množice petrolija, benzina, terpentina in drugi predmeti. Ognje-gasci niso doslej mogli pogasiti ognja. Ničesar ni znano, da bi bil doslej kdo pone-srečil.

Iz Maroka.

MARAKEŠ 20. Dne 15. t. m. so čete sultana Abdul Aziza pri Sidi-Gelalu porazile mehalo hafidistov. Te dni so čete Abdul Aziza porazile drugo mehalo Mulej Hafida pri Sidi Rahalu.

Nizozemska in Venecuela.

HAAG 20. V sporu z Venecuelo postopa Nizozemska samostojno. Vlada se nada, da se stvar za Nizozemsko ugodno reši. Ministerstvo popolnoma moči o odgovoru na pred-sednika Castro, ki je bil v Caracasu izro-čen po nemškem poslaniku, ki zastopa holandske interese.

Belgijska zbornica.

BRUSELJ 20. Zbornica je z 83 proti 55 glasom vsprejela dodatni predlog in načrt, da se država Kongo priključi Belgiji. Devet poslancev se je vdržalo glasovanja. Nato je zbornica v drugem čitanju vsprejela ves kolo-nijalni zakon z 90 proti 48 glasom. Sedem poslancev ni glasovalo.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 20. Listi poročajo, da je rakuski minister Ekeren bej odstopil.

CARIGRAD 20. Turški listi zatrjujejo, da je minister za unanje stvari predlagal, da se odpokličejo berlinski in dunajski poslanik ter beligranski odposlanec.

CARIGRAD 20. Listi javljajo, da sta sultanov vojaški kabinet in najvišja nadzor-niška inspekcija razpuščena. Valed tega izgubi

službo 8 maršalov, 24 generalov in 22 čast-nikov.

CARIGRAD 20. „Jene Gazeta“ je ob-javila brzojavko erzerumskega valija, da so že v ponedeljek na inicijativo poveljnika 4. zbora vse čete prisegle, da bodo sultanu zvesti, dokler bo spoštoval ustavo. List dostavlja, da so s tem razpršene skrbi armanskih listov.

CARIGRAD 20. List „Tatın“ je od ve-likega vezirja pooblaščen izjaviti, da se po-vsem neomnane govore, da namerava sultan podariti državi 4 milijone funtov.

CARIGRAD 20. Aretovani bivši minister mornarice Rahmi paša je ponudil narodu četrti del svojega premoženja, ki ga cenijo na 136.000 funtov.

SOLUN 20. — Ibrahim paša, poveljnik tretjega zbora, je umaknil svojo ostavko.

Zrakoplovstvo.

BEROLIN 20. Vojaški balon „Parceval“ se je nocoj v tretjič dvignil v zrak; popo-ludne je vozil do Charlottenburga, sedaj je vozil v Hermodorf.

BEROLIN 20. Danes malo pred 8. uro zjutraj sta se vojaška zrakoplova majorja Grossa in „Parceval“ s tegelskega strelišča dvignila v zrak ter sta ostala v zraku približno dve uri. V gondoli vojaškega balona je bil tudi vojvoda Ernest Sasko-Altenburški. Nad Brandenburškimi vratmi sta oba zrakoplova manevrirala ter se potem skupno vo-zila okolo orožnice. Vožnja se je vršila v redu, tako tudi izkrcavanje. Ob 11. uri in pol se je „Parceval“ vdrugič dvignil ter se po pol-urni vožnji spustil na zemljo.

Rusija.

Car odpotuje v inozemstvo?

BEROLIN 20. „Voss. Zeitung“ poroča iz Petrograda: Tukaj zagotavljajo, da odpo-tuje car v kratkem v inozemstvo, kjer ostane dva meseca. Za njegove odsotnosti prevzame vlado eden velikih knezov.

Vtisi iz slovenske metropole „bele“ Ljubljane.

Slučaj je hotel, da sem moral letos za dije časa v Ljubljano. Z veseljem sem se podal na pot, saj sem se vozil v središče ljubljene mi slovenske zemlje. Srce se mi je širilo ponosa premišljujočemu, da imamo tudi mi borni Slovenci svoje kulturno središče, kamor se obračajo naše oči z nekim tajnost-nim bleškom navdušenja in narodne samo-zavesti.

Toda — ne vem, kako bi začel. Vlak je obstal, izstopil sem na postaji, vendar se nikakor nisem mogel zavesti, kje sem. Bla-žena nemščina tu, tam zopet nemški napisi zraven slovenskih: to je prvi vtis. Nu, to-la-žil sem se z mislijo, da je to le na postaji, kjer ima svojo odlično besedo c. kr. južna železnica; in nekako potolažen sem krenil v mesto. Ulice imajo dvojezične napise, no, tudi to oparščam, ker mi je znana nekoliko borba za samoslovenske napise. Boriteljem za to pravo pa klčem v spomin, kako postopajmo naši ljubi sosede z nami, kjer smo v manjšini! Poglejmo Trst, Gorico, Celje itd. Nemški in italijanski šovinisti se niti z da-leka ne zavedajo obzirov do svojih sopre-bivalcev.

To naj nam bo v merilo! Neizprošno dalje, in nemški napisi naj v slovenskem centru izginejo z uličnih vogalov!

Obracajmo svoje radovedne oči zdaj na levo, zdaj na desno, opazil sem še nekaj. Kavarne, gostilne, hoteli, prodajalnice, briv-nice i. dr., vse ima dvojezične napise; da, celo samonemški napisi se blešče nad vratmi nekaterih obrtnikov. Samoslovenskih napisov ne vem, če sem jih kaj videl. Morda so kje skriti. Resnici na ljubo konstatiram, da jih je bore malo.

Da pa ne postanem preobširen, nadalju-jem kar tako lepo po vrsti.

Nežna bobniča moj h ušes sta morala prenesti še drugih nevarnih pretresljajev. Gledam, odpiram oči, toda slovenski rodo-ljubi pačijo slovensko govorico s tem, da utikajo v svoj razgovor le preradi cele nemške stavke. To je res lepo poslušati, kako se menjujeta slovensčina pa nemščina, tako lepo v harmoniji med seboj. Seveda ne izvzemljem niti gospic in gospr. Tudi te za-lijo le prerade svojo slovensko domovino.

To ni nikakor opravičljivo. Priprosto ljudstvo poslušajo to in si misli: „Slovensčina je res nič vredna, z njo se nikamor ne pride, le nemščina nas reši, saj jo inteli-genca tako rada goji.“

Nikakor ni še konec mojih popotnih vtisov. Gotovo je to, da jih ne pišem z namenom, da bi koga žalil. Le to želim, da se ti narodni grehi odpravijo. To bodi pa tudi nekoliko v album tistih listov, ki tako

radi kritikujejo razmere na Štajerskem, Ko-roškem, v zadnjem času pa posebno na Primorskem. Pregovor o pometanju pred lastnim pragom je le prerisnčen. Trditve ne morem, da je ob mejah vse prav. Tudi tu se dobi mnogo, premnogo slabega vse graje vrednega, tudi tudi bo trebalo še mnogo dela, predno dosežemo svoje ideale. Tudi glede jezika v mejskojsem občevanju se tudi pri nas še mnogo, mnogo greši. Toda sre-dišče Slovenije bodi nam uzor, narodne zavednosti!! Razmere in položaj v obmejnih pokrajinah so pač veliko težavnejše, da se mora — če že ne opraviče-vati — pa vsaj mileje soditi marsika-teri greh.

Tem povodom moram omeniti še neko epizodo, ki sem jo opazoval s lastnimi očmi.

Dne 15. in 16. t. m. se je vršila v Ljubljani jubilejna slavnost dobrovoljnega ga-silnega in reševalnega društva.

V soboto 15. t. m. od 8. do 12. ure po-noči je bil v „Meščanski pivovarni“ koncert vojaške godbe 27. pešpolka.

Vreme je koncert skvarilo popolnoma. Nihče ni mogel ostati na planem, kjer je ne-prestano lilo iz črnih oblakov.

Rodoljubne gospice so prodajale med koncertom jubilejne kolajne in srečke za tombolo. Občinstvo je kupovalo obojuno. Če ni kupil že radi društva, je moral marsikdo, hočeš nočeš, ustreči sladkemu ščebljanju nežnih ustec. Vse je šlo gladko od rok, dokler niso prišle mlade vile do mize, za ka-tero so sedeli „čudaki“ — nekateri Pri-morci. Tu se je tok ustavil. Primorcem ni- kakor ni hotelo v glavo, čemu mora biti na srečkah (kartelah) tudi nemščina? Napis je bil dvojezičen. Društvo je slovensko, čeprav je morda kak člen Nemec vmes. Mesto je slovensko. Čemu torej ta — oprostite trdi- izraz — sevilnost? Gospice so ponujale tem trdovratnežem, pa vse zastoj. Nemški napis upirja kakor neka odbojna moč nanje. Ljubljanskim damam ni šlo v glavo, kako se more človek razburjati radi take malenkosti. Sednjoč so morale pritrčiti, da tako klanjanje nasproti tujerodcem ni umestno.

Odšli so sicer od mize, toda glej: v njih nežnih glavah se je porodila neka misel in pred strmečimi Primorci pojavila se je najprej ena srečka — brez nemščine. Tisti, ki je obljubil krono za samoslovensko srečko, je moral isto dati. Kmela pa so se pojavile še druge obrezane srečke.

Bile so res interesantne, lepo pristržene, da je nemški napis izginil. Tako so v rde dame premagale trdovratni odpor sitnih rodoljubov od meje slovenske zemlje.

Stvar, nedolžna sama na sebi, je vzbu-jala vendar precej zabave in marsikdo se je moral nehotе zasmejati iz polnega grla.

Čast rodoljubkinjam, toda rodoljubi naj drugi ne klanjajo tilnika našim sovragom! Če se v Trstu, Gorici in drugod nihče ne izpodtika nad enojezičnimi nadpisi ob takih prilikah, menim, da tudi v Ljubljani se ni treba toliko ozirati na pest Nemcev in „nemškutarjev“. Če moramo biti mi poliglotti ter smo tudi zmogni za razgovorjanje z dru-gorodci v njih materiščini, potem naj se pa te germanske buče naučijo izgovarjati par slo-venskih besed. Upanje je, da jim ne ostanejo v želo.

To beležim kakor kronist. Nevstra-šenim, brezobzirnim pripada bo-dočnost. Bodimo še mi taki! Čemu bi morali delati ravno mi izjemo.

K sklepu pa še eno opazko. Eob, Ju-piter Tonans in Pluvius so letos sklenili trijumvirat, ki deluje na vse možne načine proti slovenskim prireditvam. Bil sem na mnogih veselicah, toda malo jih je prešlo srečno mimo te Scile in Karibde.

Tako imamo še v naravi neko tajno sovražnico, mi ubege slovenske pare.

Šovinist.

Pismo iz Prage.

Dne 16. avgusta.

VII. (Praga za češke manjšine. — Ogromna vdeležba na vesloslovenskem učiteljskem kongresu. — Ljubljanski delavski pevski društvo „Slavec“ v Pragi).

Dne 9. t. je bila takorekoč vsa Praga pokonci. Vse stranke so v vzorni slogi mani-festovale za pravice češke dece. Velikanski spreved je korakal po Vavelskem trgu na Strelški otok, kjer je bil tabor. Spreveda, ki so se ga vdeležile vse stranke, socijalni demokrati ravno tako kakor klerikalci, praški mestni svet itd., je štel 80 tisoč ljudi. Na taboru ljudstva na strelškem otoku so govo-rili zastopniki vseh čeških strank. Govorilo se je sodasno z dveh tribun. — Zastopniki čeških manjšin so bili burno pozdravljeni. Protest zbranih tisočev obračal se je glavno proti naučnemu ministerstvu in proti čež-

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na za-ročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za mesečno izdajanje „EDINOSTI“ stane: celo-letno K 5-20, pol leta 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefranko-vana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarica tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Pošilje-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

nemu šolskemu svetu na Češkem. Pozdravnih brzojavk je došlo na stotine. Ulogo rediteljev je bilo prevzelo Sokolstvo in je to svojo na-logo kaj častno izvršilo. Po taboru je šla večina manifestantov na Vavelski trg, kjer so izpred muzejske rampe govorili razni po-slanci. Konflikta s policijo ni bilo, izvzemši nekatere malenkosti. Policija je hotela namreč zapleniti črno zastavo s kelihom, ki so jo nešli narodni socijalisti. Policiji pa se to ni posrečilo. Pred taborom so nosili veliko sliko predstavljajočo češko šolo v Bilinu, ki se nahaja v hlevu. Navedeno je, da so takšni hlevi prostor za dečo češkega naroda, ki je pretil toliko krvi za tuje koristi. Praga in vsa Češka je ta dan proglasila, da ne prenese nadaljnih ran. Ali si bo vlada upala dati netivo k požaru — katerega posledice bi bile nedogledne? Sedaj je treba da spre-govorita tudi Morava in Slezija.

V šumno življenje praške razstave, v katero se kakor v Kaleidoskopu mešajo slike obrtnih, trgovskih, industrijskih, umet-niških in znanstvenih kongresov, se je vrnila prošli teden nova slika: Kongres slo-vanskega učiteljstva. Dve glavni točki teh dni, namreč ustanovitev „Zveze slovenskega učiteljstva v Av-striji“ in pa dvodnevna podrobna razprava o „Narodni vzgoji“, je vzrok, da kakor urod k tem dnevom spregovorim ne-koliko besed v informacijo čitateljem. Misel o Zvezi slovenskega učiteljstva ni nova.

Odkar so stopili Hasnerjevi šolski zakoni v veljavo, se opaza med slovenskim učiteljstvom hrepenenje po zblizanju in spo-znanju. — Inicijativa izhaja iz Zagreba in Ljubljane. Jugoslovanski učiteljstvo je že l. 1871 in 1872 detaljno proučevalo program shoda slovenskih pedagogov, ki se je imel vršiti na Dunaju l. 1873. V oklicu na vse slovensko učiteljstvo te države kliče se po organu, ki bi družil delavnost slovenskega učiteljstva. Vsaj vsako tretje leto naj bi se sklicovali shodi slovenskih pedagogov! Ti shodi naj bi slovensko učiteljstvo vodili k lastni slovenski prosveti in naobrazbi v so-glasju s pedagogičnimi načeli ostalih narodov. Na njih se je imelo nadalje pretresovati o skupnem časopisu slovenskega učiteljstva, o ustanovitvi slovenskih pedagogičnih knjižnic o izdajanju dobrih spisov v različnih slovenskih jezikih itd. Ali preden je prišlo do tega je minolo celih 35 let. Bilo je to češko učitelj-stvo, ki je vedno netilo to misel, da so se končno lani v avgustu sešli delegati slovan-skih učiteljskih društev na dunaju ter se de-finitivno dogovorili o načelih, na katerih se ima zgraditi zvezo. Prepričani smo, da bo zveza, ki je v njej zastopano 25.000 slovan-skih učiteljev, velepomembna za novoslovan-stvo na gospodarskem in prosvetnem polju in da je ravno učiteljstvo poklicano propagovati med najširšimi ljudskimi sloji vse one daleko-sežne načrte, sestavljene na nedavnem vse-slovenskem pripravnem shodu. Druga točka dvodnevnega posvetovanja v plenumu je bilo tema „O narodni vzgoji“. To vprašanje se vleče kakor rdeča nit skozi vse učiteljske shode od l. 1870 do naših dni. To pomenja, da smatra slovensko učiteljstvo to vprašanje najbolj perečim.

Saj je to ravno smisel vsega šolskega dela: delovati v narodnem duhu t. j. graditi organično na narodni samoniklosti, umerjati smisel narodove minulosti opazovati potrebe sedanjosti in pripravljati njegovemu naraščanju srečnejšo bodočnost. V naše šolstvo se je umetno vrinila nemška izgoje-valna metoda, ki je napravila veliko škodo. Boj za narodno šolo je imel iz početka samo jezikovni pomen. Tru-dili smo se izvesti načelo, da slovensko de-te spada v slovensko šolo. Danes pa pod izra-zom „nar. vzgoja“ umevamo mnogo več. Ne samo jezik, ampak tudi slovenskega duha. Ne bomo imeli v šolah. Slovenski učitelj danes čuti, da je treba zgraditi slovensko vzgojevalno me-todo ter ne si izposojevati pri tujcih. Slovan-ski učitelji so rešili v Pragi tažen problem: zato so bile ta teden uprte v njih oči slo-vanskih roditeljev, kojim gre za lepšo bodoč-nost njih naraščaja.

Kongres sam na sebi je pokazal ogromno vdeležbo. Nad 7000 učiteljev iz vseh strani, koder odmeva slovenska govorica, se je zbralo v Pragi. Kongresna pisarna v pa-laci banke Praga je bila 9. t. m. ves dan polna in slišal si v njej glasove vseh slovan-skih jezikov. Izvenčeški učitelji nosijo slovan-ske kokarde. Razven Čehov je prišlo največ Poljakov (nad 400), pa tudi Slovenci in Hrvatje so bili častno zastopani. V čast in slavo slovenskih učiteljev bodi rečeno, da so pred kongresom marljivo študirali češčino, tako, da so se skoro vsi sporazumevali v češčini. Pozdravni večer na Zofiju je bil si-jajen. Galerije in hodniki so bili nabiti do zadnjega kotička. Pizenjski učitelji so pred-

našli krasne popevke ter zapeli vse slovanske himne. V ponedeljek 10. avgusta je bila na Zofinu slavnostna seja, neobičajno izvišena in veličastna. Sejo je otvoril predsednik češkega učiteljskega štala. Za mesto Prago je govoril županov namestnik dr. Stych, za češki narodni svet vseslovenski profesor dr. Čelakovský. Na to so govorili poslanci skoro vseh čeških strank. Za Poljake sta govorila Nowak in Jaworski iz Krakova, za malorusko učiteljsko Wertyporoch, za slovensko Jelenc, za hrvatsko Trstenjak in Klobučar, za bolgarsko Ganey, za dalmatsko Marinković, za bosansko Krčmar, itd. Na popoldanskem banketu so zopet govorili zastopniki vseh slovanskih narodov. Najbolj je razvel slovenski narodov izražali vroče hrepenenje po miru, ko so Poljaki ploskali maloruskemu govorniku, ko je ta zahteval, da ima školska uprava v Galiciji biti razdeljena v poljsko in malorusko. Zvečer je bil poset „Narodna opere“, kjer so igrali „Prodano nevesto“. Navdušenje je bilo vseobče, posebno oddaljeni slovanski gostje so občudovali češko gledališko umetnost, ki se smelo postavlja na stran vsem velikim narodom. O tem pomembnem kongresu bom še poročal. (Zvršetak tega članka prihodnjič.)

Vprašanje avtonomije Bosne in Hercegovine

je postalo po uvedanju ustave v Turčiji grenko jabolko, ki je mora gristi avstro-ogrsko diplomacijo. Le-ta je zašla v hudo stisko, ki se jo daja označiti z besedami, morali bi kaj storiti in ne bi hoteli nič storiti. Zato lavi-rano in se boro, da bi se rešili iz zagate.

Ustave da še ne morejo dati, ker oku-pirani deželi nista še zreli za to. Temu da so na potu „posebni odnosi“ v teh deželah. (O ti ljubli Bog, potentakem so ti odnosi v zvezi tridesetni upravi moderne Avstrije neugodni nego so v Turčiji!) Poslušaj te od-nosajev je baže v tem, da ima v Bosni in Hercegovini vsako politično vprašanje tudi svojo versko stran, da se politične ideje čisto naslanjajo na religiozna gibanja, nači-nom, ki razburja duhove do fanatizma. (In zopet: saj so slični odnosi tudi v vsej Turčiji, kjer pa je vendar prišlo do ustave!)

Ali nekaj treba vendar storiti, kakor smo rekli, ker Turčija je preblizu, da bi smela Avstrija predaleč zastajati za njo v modernih institucijah. Zato da vendar mislijo „na kompetentnih mestih“ na Dunaju na neke „avto-nomistične koncesije“ v Bosni in Hercegovini. Hočejo podeliti „neko vrsto avtonomije“. Ta avtonomija ima dobiti oblike v uvedenju okrajnih zastopih, ki pa bodo imeli le po-svetovalen značaj v stvarih lokalnega interesa. Na cerkvenem polju pa da dobi vsaka konfesija popolno avtonomijo...

Tako hočejo avstrijski diplomati rešiti travo in nasiti kozo po starem avstrijskem receptu — polovčarstva. Ostati hočejo zvesti stari avstrijski tradiciji, po kateri se narodom ne doročuje nobena svoboda, dokler niso dogodki ustvarili svoj — moraš!

Ali tudi to je stara zgodovinska resnica, da račune takega polovčarstva in najzgrešenejšega konservativizma je morala vsikdar plačevati država se svojimi žiljenskimi interesi in z velikimi izgubami na svojem ugledu in svojih simpatijah. Ali vse te lekcije ne ovi-rajo, da ne bi v Avstriji ostajali — stari Avstriji, ki z vsako pametno idejo prihajajo vsaj pol stoletja prepozno...

Srbska „veleizdaja“

Gonja se nadaljuje in raztegnila se je tudi na Bosno in Hercegovino. Iz Sarajeva poročajo, da so oblastniki izvršile hišno preiskavo po mnogih srbskih hišah v Sarsjevem in Mostarju. V uradnih „Naroda“ in „Srpske Riječi“ je policijska oblastnika vse prevrgla in premetala, toda našla ni ničesar. Vzlic temu so člani obeh ured-ništev stavljeni pod policijsko nadzorstvo. Isto je bilo v Mostarju.

In da moramo biti pripravljeni na to, da bodo sedaj „reševalci“ monarhije pre-plavljali svet o groznih razkritih in številnih aretacijah „veleizdajalcev“, na to nas opozarja dejstvo, da je gausni denuncijant in plačni agent-provokateur odpotoval v Bosno, da bo „reševalci“ na razpolago na zbiranju ma-terijala? In mož bo gotovo zanesljivo denun-ciral toliko, kolikor bodo potrebovali gospo-darji, ki ga plačujejo.

„Pufj — takov stvor. Prav pravi „Hrvatska“, da vsacega poštenega Hrvata mora obliiti rdečica srama ko čuje ime Nastić.

Mi smo že povedali, da je ta človek za dober denar na razpolago za vsako delo in — nedelo. Naj ponovimo tu nekatera dejstva, ki podajajo popolno karakteristiko tega človeka v vsaj njega gnanosti.

Dne 24. oktobra 1906 je Nastić sredi Sarajeva pod zaščito policije na čelu tisoč ljudi vodil boj proti Hrvatom. Ta Nastić je pisal, da so Hrvatje prišli v Brano s švicarskimi kravami in volovi. To je tisti Nastić,

ki je prelivail nedolžno hrvatsko kri po ulicah Sarajeva. To je tisti Nastić, ki je v noči od 24. na 25. oktobra 1906 na čelu svojih za-vedenih tovarišev kričal Živio kralj Peter in pogine naj Fran Josip!

In ta Nastić nastopa sedaj kakor reše-vatelj dinastije in monarhije, kakor zaščitnik Hrvatov — seveda „lojalnih“ a la Rauch in Frank — ter denuncira kakor veleizdajalce in puntanje svoje lastne srbske brate!

Le gnusom more človek zreti na tako pokvarjenost, ob enem pa strmeti, da se krogi, ki so poklicali da varujejo ugled monarhije in da jej pridobivajo simpatije narodov na Balkanu, spozabljajo tako daleč, da očitno priznavajo pred svetom takega nearečnega človeka kakor oporo, na kateri stoni njihovo delo za — monarhijo in dinastijo! Kakor Avstriji se moramo le sramovati tega.

In če menijo tudi, da v političnem življenju ne treba biti izbirčnimi v sredstvih, vendar moramo le strmeti na njihovi — da se blago izrazimo — labkomišljenosti. Če jih že ne ženira kvaliteta svoje klasične priče v tej „veleizdajalski“ aferi, moralo bi jih osup-niti dejstvo, da ves razsodni svet predvidja fiasco iniciatorjev te afere. Poleg tega torej, da se kompromitirajo s sodelovanjem jednega Nastića, je zadene še nevspeh — blamaža.

Madjari predvidjajo to, za to si Wekerle pere roke, češ: ta afera se nimalo ne tiče skupne vlade, ampak — avtonomna stvar Hrvatske. Navihani Wekerle si misli: če že pride blamaža, naj le zagrne Raucha in nje-gove gospodarje na Dunaju. Če bi Wekerle ne predvidjal klavernega vapeha vse te srbske „veleizdajalske“ afere, bi si gotovo ne-pral roke v nedolžnosti, ampak posezal bi živo energično vmes, da si osigura — plen.

Nič manje značilno, nego to vedenje budimpeštanskih vladnih krogov, je tudi ono členov avstrijskega kabineta. Predčerašnjim se je vršil na Dunaju volik skupni ministerski svet. Bavili so se s skupnim državnim pro-računom, ki se ima predložiti delegacijam, z dogodki v Turčiji, v kolikor bi mogli vplivati na evropski položaj; vprašanja bosanskega so se komaj dotaknili, kjer je minister Burian zatrdil, da se v Bosni-Hercegovini ni ničesar zgodilo, kar bi pobijalo pomisleke. O vele-izdajalski aferi pa poročilo nima nobene besede.

Sedaj pa vprašamo: si je-li sploh možno misliti tako nebržnost, ako bi vsej aferi pri-pisovali tako važnost kakor jo razblnjujajo klevetniki, načelovani od jednega notoričnega denuncijanta in agenta-provokatorja? Če bi res obstajala kaka nevarnost za monarhijo, bi bila ta gotovo glavnim predmetom vseh ministerskih posvetovanj...

Zato puščajo dunajski krogi da rogo-vilijo plačani najemniki, oni sami pa molčijo previdno, češ, da vsa afera ni briga politike, ampak spada le v kompetenco sodišč!

Slednjič so veleznakične vesti, da baron Rauch sam je silno nezadovoljen z doseda-njimi vspehi preiskave. Zato naj nekako po-krijejo vsa to blazno gonjo — mnogoštevilne aretacije.

Bolgarija se zbližuje ustavni Turčiji.

Iz Sofije poročajo: Ugledne osebe vseh strank so pod predsedstvom znanega prvo-boritelja za turško-bolgarsko prijateljstvo, Načoviča, ustanovili „zvezni odbor“, v svrhu, da se Bolgarija politično, gospodarsko in kulturno zbliža ustanovni Turčiji. Odbor odpošlje v kratkem dva člana, da natančneje prouči turško gibanje in da stopita v zvezo z njega voditelji.

Hrvatska.

Vlastelinstvo Virovitica prodano.

Virovitiški „Hrvat“ javlja, da je vlaste-linstvo kneza Schaumburg-Lippe-ja v Sla-voniji prodano. Vlastelinstvo je kupil neki francosko-belgijski konsorcij za 40 mil. kron. Pogodba je za napravljena v Oajeku. Kon-sorcij misli ves kompleks parcelirati in oddati in obdržati za se baje le gozdove.

Ogrska.

Navay in narodnosti na Ogrskem.

Podpredsednik ogrskega državnega zbora Ludovik Navay, je imel v Batonyi shod, na katerem je poročal svojim volicem. V svojem govoru je rekel sledeče pozornosti vredne besede: Kar se tiče vprašanja narodnosti, menim, da nikdo ne sme ovirati drugemu svobode glede svoje vere in svojega jezika. Mi moramo uveriti narodnosti, da so tudi oni svobodni državljani, in tedaj ne bo no-benega izmed vas, ki bo delal proti ogrski državni ideji.

Zmaga Slovakov.

V Rožemberku so na mestnih volitvah zmagali Slovaki, ki so dobili 23 mandatov, dočim imajo Madjari le 17. Madjari so proti volitvi vložili rekurz.

Rusija.

Pogrom proti Židom.

Iz Petrograda javljajo: Členi zveze proti revolucionarjem so imeli 13. t. m. shod v Kijevu, na katerem so sklenili pogrom proti Židom. Členi zveze so s poulično družbo napadli Žide, razdejali več židovskih hiš ter ranili mnogo Židov. Policija je napravila red,

a ni nobenega zaprla. V bolnišnici se nahaja mnogo ranjenec.

Roždestvenski reaktiviran.

Kakor javljajo iz Petrograda, se je mrtvim proglašeni admiral Roždestvenski po-vrnil tja, in bo baje reaktiviran ter stopi v odbor za obnovo ruske mornarice. Rožde-stvenski se je doslej zdravil v Nauheimu v Nemčiji.

Reforma v Kavkazu.

Iz Petrograda javljajo: Ker se vlada boji, da bi dogodki v Turški utegnili izzvati na Kavkazu revolucionarno gibanje, radi tega namerava vlada preesnovati upravo. Od-praviti hoče namestništvo in kavkaški urad v Petrogradu ter odpoklicati namestnika Voroneo Daškasas. Vrhovni poveljnik vojske postane general Zarubajev, načelnik civilne uprave pa general Rennenkampf.

Drobne politične vesti.

Interparlamentarna konfe-renca. Iz Londona poročajo: Šestdeset členov spodnje zbornice se je prijavilo, da pojdejo na interparlamentarno konferenco v Berlinu. — Zastopane so vse stranke, izlasti stranka delavstva.

Naslednik sedanjega dunaj-skega nuncijs. „Zeit“ poroča z Dunaja, je apostolski delegat na Kubi mons. Aversa prispel v Rim. Bržkone bo imenovan nasle-dnikom dunajskega nuncijsa Granito di Bel-monte, ki bo koncem tega leta odpoklican.

Avstro-ogrski poslanik v Pe-trogradu grof Berthold je nastopil daljši dopust. Za njegove odsotnosti ga bo zastopal grof Fürstenberg.

Srbski minister pri Aehrenthalu Iz Belegrada javljajo, da se srbski minister za unanje stvari dr. Milovanović sestane na Smeringu z avstro-ogrskim mini-strom za unanje stvari baronom Aehrenthalom.

Trgovinska pogodba s Sr-bijo stopi v veljavo še le dne 1. januarja 1909. — Trgovske in obrtne zbornice so na-prosile vlado, naj pogodba stopi v krepost čim prej.

Srbska deputacija v Turški. Iz Belegrada javljajo, da je odpotovalo v Skopje in Solun, 400 Srbov da čestitajo turškemu narodu na obnovenju ustave. — Deputacijo vodi bivši intendant Nušć.

Italijanska trikolora pre-povedana. Prihodajo nedeljo bo v Tridentu sestanek italijanskih biciklistov. Na to slavnost pridejo tudi biciklisti iz Italije. Tem poslednjim je pa tridentovska policija prepo-vedala, nositi italijanske trikolore, oziroma italijanskih zastav. Radi te prepovedi pretaka „Piccolo“ grenke solze!

Sestanek sultana z angleškim kraljem. V turških vladnih krogih se zatrjuje, da angleški kralj v kratkem po-seti sultana Abdul Hamida v Carigradu. — Turško časopisje pozdravlja z velikim za-doščenjem to vest.

Nemški prestolonaslednik je obiskal princa Cauerlanda v Monakovem. Govori se, da je obisk povsem privatne na-rave in ni v nikaki zvezi z vprašanjem pre-stola v Brunšviku.

Nemška banka v Perziji. Iz Teherana javljajo, da se tamkaj v kratkem otvori „Germanika banka“. Sodi se, da je to kakor demonstracija proti angleško-ruski zvezi ter da bo banka dala šahu državno posojilo, potrebno za vzdrževanje vojske. Ni še znano, kako stališče, da zavzameja v tem pogledu angleška in ruska vlada.

Kongres antimilitaristov. — Češki listi poročajo, da se bo tekom tega leta vršil na Dunaju kongres antimilitaristov, kateremu bodo prisostvovali tudi delegati iz Francoske in Belgije.

Dnevne vesti.

Nekaj grenkega za irredento. Neki Ita-lijan — regnicolo nam piše:

Oprostite gospod urednik, da si usojam nasloviti ta le vrstice na Vas. Vedite, da so bili gostje iz Milana silno razočarani in ne-vojni, ko so tu doznali, kako divjaštvo in nekulturno se vedejo ti tržaški — junaki nasproti svojim sodeležanom. Milanezi so go-vorili na naslov irredente:

„Če ste vi taki hkrbi bersaglieri, ni tre-balo, da danes naz kličete na pomoč? Da, mi smo hkrbi bersaglieri za svojega kralja in zvesti mu vsikdar. Vi pa ste — straho-petci! Čemu ste nas zvalili semkaj? Nas uboge delavce ste poklicali na pomoč! Ali dosegli ste le to, da vemo sedaj, da je Trst avstrijsko mesto in po velikem delu slovansko. Nam se je zgodilo kakor pastirju, ki žene čredo na travo, a dobi — batine. Zato vam ne pojdemo več na led in ne bomo nosili svojih kosti vam na ljubo v nevarnost“.

Pripomba uredništva. Ali ste žuli signori irredentisti? Takovo je bilo raz-položenje med milanskimi gosti! Grdo ste na-samarili njih, a neznansko blamirali in osra-motili — sebe!

Odmevi slavnosti „N. D. O.“. Kakor znano, je bila ta slavnost laškim irredentovcem velik trn v peti. Pridi slavnemu Dionisiju, trgovcu jestvin in nositelju 2000-letne latinske kulture, je še ves teden potem sgaogo delala, kar sledi iz besed, ki jih je ta mož izustil nasproti več osebam: „Ko bi imel biti dne 16. avgusta

takšen dan, kakor je bil dne 9. avgusta, je bolje, da dežuje ves dan“! Tako nekako je govoril in vslišan je bil. Dne 16. avgusta ni samo deževalo ampak je kar lilo in toča je bila po fikciji izključnega italijanstva tržaškega. Tu mora človek jetiko dobiti!

Toda temu kulturonoscu ni le „N. D. O.“ ves teden delala preglavico, ampak on sploh Slovencev ne more videti izvzete so-le krone, ki mu jih Slovenci prinašajo. Zato sem mor-al te doi čitati v njega vrednem judovskem listu „Il Piccolo“, kako se mož žrtvuje in daruje za „Lego nationale“. Daroval je ravno te dni ravnokar imenovani „zalegi“ — 1 K s protestom proti invaziji Slovencev v tržaško mesto.

Sveda bi bilo bolje, da bi ta slavni Rimljan tiste krone, ki jih po nepotrebnem takorekoč v morje meče, porabil za druge poštene svrhe, kajti s tistimi svojimi kroni-cami nič ne koristi ne Legi ne italijanski stvari, pač pa bi se utegnito zgoditi, da valed njegovih protestov preneha — invazija Slo-vencev v njegove prodajalne. Potem pa že lahko pobere svojih pet češpelj ter jo popiha k bratom v Kalabrijo, kjer se baje cedita med in mleko.

Okoličanom, posebno pa ženskam iz Rie-manj in okolice, priporočamo tega slavnega junaka „avite kulture“, naj le prdno obisku-jejo njegove prodajalnice jestvin v ulici Barriera in ono v ulici Sette Fontane, da bo mogel tudi zanaprej s slovenskimi groši in kronami prisperati „Legi nationale“ poti „invaziji Slo-vencev“!

Nemarno poslovanje c. kr. oblasti. Pri-jeli smo: C. kr. okrajno glavarstvo na Voloskem je velikemu številu mladeničev, dolžnih pred-staviti se naborni komisiji, dostavilo poziv-nice, glazem katerih se imajo dne 20. avgu-sta zglasiti v veliki vojašnici v Trstu.

Dotičniki so res storili svojo dolžnost, napravili dolgo pot, imeli stroške, a ko so došli v Trst v vojašnico, so jim povedali tu, da bo nabor dne 20. septembra. Lahko si je misliti nevoljo dotičnih mladeničev. Pa tudi vojaški organi so se čudili takemu po-slovanju c. kr. okrajnega glavarstva v Volos-kem ter so nugašli, da je krivda le tam.

Kdo povrne sedaj dotičnikom efektive troške in izgubo časa?!

Namestnik princ Hohenlohe, ki je povod-dom rojstnega due cesarjevega prekinil svoj dopust ter se povrnil na svoje mesto, je vče-raj jutraj zopet odpotoval.

Imenovanje. G. Artur Fabiani je imeno-van provizoričnim kletarskim nadzornikom za Primorje s sedežem v Trstu.

Obvestilo v zadevi hišnih pol. Na mnoga tozadevna vprašanja nizačaja c. kr. redar-stveno ravnateljstvo, da se morajo sestaviti hišne pole tudi leto: na podlagi ljudskega stanja z dne 1. oktobra t. l. Pozneje se raz-glasi kedaj bo trega dvigniti na policijski dotične vzorce.

Ne glede na to so seveda obvezani hišni gospodarji in administratorji priglasiti poli-ciji tekom 24 ur z navadnimi zglasilnimi listi vse spremembe stanovanecv, uštete tudi one, ki premenijo stanovanje 24. t. m.

Potres. Na tukajšnjem pomorskem ob-servatoriju so danes opoldne potresni apar-ati zabeležili močan daljni potres. Začetek ob 11 uri 6' 38", Maksimum ob 11 uri 30' 55", konec ob 1 uri 22' 32".

Tržaška mala kronika.

Zasačen pri gorkem činu. Soproga gosp. Viktorja Princivali, stanujočega v IV. nad-stropju hiše št. 25 v ulici Barriera vecchia, je predčerašnjem popoldne, ko se je na-hajala v spalnici, zaslišala ropot na hodniku lastnega stanovanja. Šla je pogledat in se pra-očasno zapazila nekega kaveljca, ki je je ravno mahal iz duri ven z njenim budilni-kom pod pazduho. Gospa je t-kla za njim in na njeno vpitje so pritekli tudi sosede, ki so prijeli ponesrečenega uzmoviča in ga izro-čili redarjem. Povedal je, da se imenuje Lovro Zorman iz Tomišlja pri Ljubljani. Pridržali so ga.

Samokres — nevarna igrača. Marij Se-rafini, star 16 let in pol, stanujoč v ul. Mo-lino a vento št. 70, je bil včeraj vsprejet v bolnišnico radi atrelne rane nad desno ključ-nico. Njegov tovariš je imel v roki star sa-mokres in ga je za šalo sprožil proti njemu. Nepričakovano pa se je v samokresu nahajala patrona.

Šivanka zabodla se v roko. Antonija Čebolin, stara 65 let, stanujoča v ul. Pas-quale Besenghi št. 4, se je včeraj po nesreči zabodla v desno roko in se je morala zateči na zdravniško postajo. Ali šivanka je zatčala tako globoko notri v meso, da jo je moral zdravnik poslati v bolnišnico v svrhu ope-racije.

Regnikolovi kremplji. Aretiran je bil vče-raj v prosti luki nek Cirus Pigiami iz Ri-mini, ki se je vtihotapil v parnik „Sofija Hohenberg“ in vkradel 2 in pol kg. kave ter jih izročil svoji konkubini Marcelli Terzi, ki je čakala nanj na nabrežju.

Požarji. Včeraj jutraj telefoniralo se je na glavno ognjegaško postajo, da je izbruhnil požar v umetniško-fotomehaničnem zavodu Visentin & Daris v ulici Gatterii št. 40. Pri-peljali so se ognjegasci z dvema vozovoma pod poveljništvom poroč. Chaudoin, ki je kon-statiral, da je delavec Griel nehoté prebrnil s komolcem leščerbo z jedko vodo, ki se je

razila okolo nekega plamena in tako provzročila požar. Požar je bil kmalu udušen. — Škode je za 500 K.

Ob 10. uri zjutraj pa je bila požarna bramba poklicana v hišo št. 26 na Aquedottu. Hišna grofov Smecchia, ki tam stanujejo, je odšla iz hiše pustivši v peči več papirja, ki je prišel goriti. Ognjegasci so odprli okna in gost dim je zlezal ven. S tem pa je bilo tudi »požarja« konec.

Ob 5^{1/2} popoldne je izbruhnil požar v V. nadstropju, hiša št. 5, ulica Margharita. Zgorelo je več pohištva za 350 K. Nekemu Josipu Visintinu, ki je prvi prišel v stanovanje, ko je zapazil požar, je ogenj omedil laze in brke.

Kanarček Karlote. Težak Josip Dalles, star 25 let, je šel predinočjem na — obisk k gospici Karloti R. v ulici Grosada. Na slovo pa si je možkar hotel vzeti mal spomin in enel je zato raz steno kletko s kanarčkom. Karlota pa ga je dala aretirati in rešila kanarčka.

Za naše gospodinjke. Tunina po ceni. Včeraj je prišlo iz Reke 280 komadov svežih tunov. Prodajalo se jih bo danes na ribjem trgu po K. 1'20 do 1'60 kilo.

Koledar in vreme. Danes Ivana Franciška vdova. — Jutri: Timotej muč. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 26° Cel. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Lepo, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. V začetku lepo, potem mlačno.

Društvene vesti.

Izpolnil je splošno željo slav. občinstvu tamburaški odsek 'Kola' s tem, da ponovi v nedeljo dne 23. t. m. dr. Vošnjakovo dramo v petih dejanjih 'Lepa Vida' v konsumnem društvu v Rojanu.

Členom N. D. O. se naznanja, da za nedeljsko predstavo 'Lepa Vida', katero vprizori tamburaški odsek 'Kola' v Rojanu, vložijo vstopnino po znižani ceni. — Vstopnina za člene N. D. O. proti izkazu legitimacije 40 stot. Tovariši! Udeležite se polnoštevilno te predstave! Vstopnice se dobivajo v uradu N. D. O. in na dan predstave pri blagajni.

Darovi.

Ženski podružnici sv. C. in M. je dopisal g. A. Nabergoj iz Proseka 12 K v pohvalno spomina svoje blagopokojne soproge gospe Rozalije Nabergoj.

Mesto venca na krsto iste pokojnice daroval g. Henrik Lebsan s Proseka 10 K. Srčna hvala!

Na veselici pevskega zbora bratovščine sv. C. in M. pri sv. Jakobu so darovali oziroma preplačali vstopnino sledeči:

Rapotec J. 40 st., Babič 60 st., Cotič B. 40 st., Cetin 30 st., Primožič 1'20 st., Može 60 st., Zupančič 60 st., Krečnik 1'60 st., Kosič 60 st., N. N. 2' — Bizjak Aug. 40 st., Cetin 60 st., Zganc 60 st., Katern 20 st., Gregorič Anton 2' — Morel 40 st., Gombač I. krono, Vatrovac 1'40 st., N. N. 20 st.

Vsem darovalcem in prijateljem zbora izreka odbor iskreno zahvalo.

Nar. delav. organizacija.

Zahvala. Podpisani odbor N. D. O. se tem potom najtopleje zahvaljuje g. Josipu Furia-ju, gostilničarju 'Andemo de Franz' ulica Geppa za podarjeni znesek K 80 kot del čistega dobička iz svoje gostilne na slavnostnem prostoru ob priliki slavnosti N. D. O. Trst, dne 20. aprila 1908.

Odbor N. D. O.

Vesti iz Goriške.

Trte zvepljati se je pričelo na Goriškem leta 1853 in sicer v Ronkah. Tam je imel namreč grof Pongibea, ki je živel navadno na Francoskem, obsežno posestvo, katere je prodal sedanjim tamšnjim magnatom; vedel je kupil oskrbnik. Omenjenega leta je grof dopisal oskrbniku ukaz, naj zveplja trte, ker je to najboljši lek proti vsem trtnim boleznim; ob enem mu je dopisal tudi priprave za zvepljanje, kakoršne so bile tučas na Francoskem v navadi. Ker se je pokazalo, da zvepljanje koristi, poprijeli so se ga polagoma vsi vinogradniki. Zvepljali so do osemkrat in porabili v primeri z današnjo potrebo ogromno množino zvepla, ki pa je bilo takrat prav po ceni.

Vesti iz Istre.

Imenitni vspehi 'Slovenčevega' shoda v Boljuncu. Poročila v 'Slovenca' o tem shodu so res imeniten simptom o duševnem razpoloženju dopisnikov. Prav kakor da so napovedali krvavo vojno — resnici. 'Slovenec' je prinesel n. pr. brzojavko, v kateri je bilo rečeno, da je bilo na njihovem shodu v Boljuncu 300 njihovih pristašev. Ta napovedba odgovarja resnici blizu toliko, kolikor je odgovarjala trditvi, da se je hotelier Počkar pretepal v Dolini, ali pa ena, da so v Škedenju streljali na 'Slovenčeve' — mučenike. 300 zborovalcev! Kašpeto di baco — sem si mislil, ko sem to čital — dobro se ga je moral naleziti gospod dopisnik, da je videl vsa trojno, da si pravijo, da se v takem — blaženom stanju navadno vidi dva za enega.

Ali čuditi se ni, saj je njihovo 'izobraževalno' društvo kupilo za oni dan kar 3 hl

vina. Društvo šteje kakih 80 členov velikih in — malih. Vzlic vsej pomoči, došli iz Ljubljane, niso mogli ono nedeljo fantati vse te božje gracije. Nadaljevali so torej v ponedeljek svoje — izobraževalno delo in (kakor hočejo vedeti nekateri) tudi v torek do ene ure zjutraj. Ali mimoidoči ljudje so se čudili, kako se more to goditi v hiši, v kateri je ljudska šola in — kapelanovo stanovanje. In ljudje so se vpraševali: Ali je tu krčma, ali so nastavili 'osmico'?

In to društvo ima v svojih pravilih (točko d) § 'privajati svoje člene k varčnosti in zmernosti'. Če je to zmernost, da popije 80 členov na eni veselici 300 l vina, potem moramo kar strmeti držnosti, s katero je 'Slovenec' sramotil slavnost N. D. O. češ, da se je tam popilo 6000 oseb 15 hl piva! Vi ste že poučili 'Slovenca', koliko je prišlo na slavnosti N. D. O. piva na eno osebo. Dovolite pa, da povem jaz, da je apil v Boljuncu vsak člen 'Delavsk. izobražev. in podp. društva' 3^{1/2} l vina. To je pa res varčnost, ki imenitno dokazuje potrebo takega društva! In ljudje, ki tako vzgajajo ljudstvo, si upajo v naši Isti proglašati kandidate za deželni zbor in blati in zasramovati naše pošteno, delavno in narodno učiteljstvo. Gospodje! V nedeljo 23. t. m. bo zopet shod v Boljuncu. Pridite, da se pogovorimo iz brka v brk! V 'Edinosti' od 19. t. m. je objavljeno, da dobi vsakdo besedo, torej bo prilika tudi vam, da boste govorili enkrat na poštenem javnem shodu.

Ne bil bi vesten zgodovinar tega shoda, ako ne bi zabeležil še neke druge znamenitosti, akoravno se ni zgodila v nedeljo na shodu, ampak še le v ponedeljek okrog polnoči. Vrhni vodja 'izobraževalnega' društva je nčil — tobak snofati. To sicer ni posebna kunšt: nekaj se ga zatlači v nos, a drugo se pusti, da pade po obleki. Več ko ga obvisi na obleki, več znak izobraženosti je. Znamenito je pa še nekaj — namreč kihnti so morali vsi naenkrat. Dvakrat so poskusili, ni šlo, a tretjič pa je počel gospod po mizi in vsi so naenkrat kihnti ter slisala se je pohvala: 'Va in malora, gospod pa zna!'

Če ne bi bila stvar preresna, bi se smejali prav od srca. Ali na mislih nam je, da je to naše ljudstvo, ki je tako vzgajajo in — ne moremo se smejati.

Iz Boljunca smo prejeli: V poročilu o shodu v Boljuncu dne 23. t. m. je rečeno, da jaz nisem hotel nikomur postreči, dokler niso prišli somišljeniki g. kapelana Šenca z zborovališča. Ta napovedba ne odgovarja resnici. Jaz sem rad postregel vsakomur. Ivan Kraljič, gostilničar.

Vesti iz Dalmacije.

Smrt vsled škorpionovega ščipa. — Laška nestrpnost. Iz Zadra nam pišejo: V soboto zjutraj je šel neki 18-letni mladenič k Materi božji blizu Zadra — 'na brodarici'. Ker ni spal vso noč, je legel v travo. Ali komaj da je zadremal, občutil je, da ga je nekaj ščipnilo. Škočivši pokoncu je videl poleg sebe škorpiona in ga ubil. Zopet je legel. Ali kmalu je občutil hude bolečine. Šel je v bližnjo krčmo. Tu pa so bolečine postale tako grozne, da mu je bilo znoreti. Spravili so ga v bolnišnico, kjer pa so zdravniki hitro izprevideli, da ni več pomoči. In res je neurečni mladenič umrl ob 2. uri popoldne istega dne. Slučaj je veletragičen izlaski za uboge stariše. Ta slučaj pa bodi ljudem v svarilo, kako nevarno je legati v travo.

Na dan 18. avgusta je v Zadru navada, da na občini dajajo ubogim po hlebec kruha in še kosilo. Letos se je ta navada skrčila in so dobili le kruha. A še pri tem, so dobro gledali, komu dajajo kruha. Če so videli, da je siromak Hrvat, niso mu dali nič, češ, naj gre na Hrvatsko iskat si kruha. Sramota! Kdor ima čutečega srca, ne bo podil siromaka od hiše samo radi narodnega sovraštva. A sluge zadarske občine se še ponašajo se svojim divjaštvom. Timfurali so, kakor da so izvajali veliko latinsko znanje, ko so gladekega človeka odgnali kakor psa zato, ker je rodom Hrvat. To so žalostne razmere, ki vladajo v Dalmaciji.

Telefoni v Dalmaciji. Preureditev telefonske mreže v Zadru. Spljeto in Dubrovniku bo v tem letu stala 12.000 K. Na jesen se ustanovi v Šibeniku državna telefonska služba.

Direktni dovoz štajerskih kokoši iz jaje. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom Ulica Campanile št. 15.

Zavarovaln. goveje živnje v Sonjerju

— priredi —

JAVNO TOMBOLO

dne 23. avgusta 1908

t. j. v prihodnje nedelje v prostorih 'Konsumnega društva' ob 4. uri pop.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

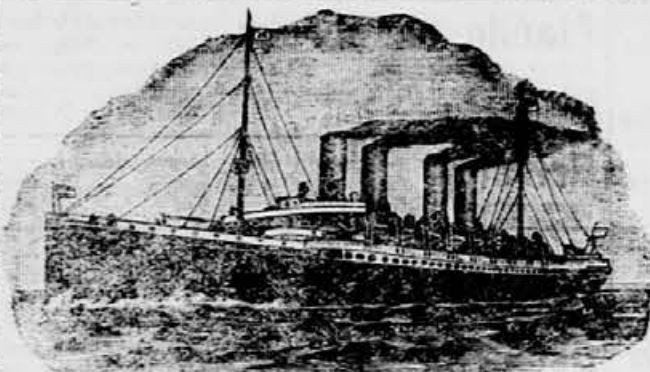
Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Kdor hoče potovati hitro in lepo v AMERIKO, naj se vozi s parniki največje svetovne družbe

Severno-nemški ::::

Lloyd v Bremenu.

Informacije glede cen, črt itd. itd. se dobivajo vedno brezplačno.

Potovanje iz Trsta skozi Bremen v New-York

traja samo 7 dni.

Odhodi v Severno Ameriko iz Trsta skozi Bremen trikrat v tednu. Potniki, ki potujejo na parnikih Severno-nemškega Lloyda so sprejeti povsodi od društvenih uradnikov. — Kdor hoče oditi v Ameriko, naj piše takoj, da se okoristi prilike potovati ceno in lepo. CENE ZMERNE.

Na ladiji dobra poskrba.

Potne listke se zamore dobiti v Trstu pri

F. Stumpe, Piazza Giuseppina 1

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

specijalist

ZA OTROŠKE BOLEZNI

v ulici Stadion 6. l. n. Telefon 18, IV

(glodal. Fenice)

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Velika zaloga sira ::

s specijaliteto lastnega izdelka

Parmegiano, Reggiano, Lodigiano

ovčji, EMENTHAL itd.

Vsi izdelki stari in prastari.

Absolutno konkurenčne cene.

Donà & Perissinotto

Trst, ulica Giuseppe Parini št. 4.

Nova prodajalnica ::

z veliko izbero hišnih in

kuhinjskih predmetov

po najzmernejših cenah.

Vincenz Pibrouz, junior

ulica della Poste št. 3.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne

bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9

(nasl. Jadranskega Banka)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

Prvi valjčni mlin Josefa Krausa sinovi

Delniška družba v Osijeku.

Glavno zastopstvo

za Trst, okolico, Istro, Goriško in Dalmacijo

Friderik Schwarz, Trst

ulica Valdirivo št. 3

TELEFON 945

Pohištvo solidno in elegantno po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malanton 7

Prilika!

V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Proj v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paleto in blac

Najfineje blago.

Cene šudovito nizke!

Pozor na :: mislec

Vesti iz Kranjske.

Socijalno-demokratsko konsumno društvo za Ljubljano in okolico prične delovati meseca septembra.

Maline so letos povsod dobro obrodile. Na ljubljanskem trgu so sedaj po 28—32 stot. kg.

Za pogorelce na Bledu je doslej nabralih 22.343 K 91 stot.

Poplava v Idriji in okolici. Vsled stalnega deževja 15. in 16. t. m. je visoko narasla Idrija in poplavlja niže ležeči del mesta Idrije in bližnjo okrajno cesto Idrija-Logatec.

Pomiloščenje. Vsled cesarske amnistije je bilo izpuščenih na svobodo in ljubljanske kaznilnice 9 moških, iz kaznilnice v Begunjah pa 14 žensk.

Vesti iz Koroške.

Koroški deželni zbor bo sklican na dan 15. septembra.

Umrli je v sredo v Celovcu kustos tamnoje c. kr. licejske knjižnice.

Vesti iz Štajerske.

Umor. Med Brukom in Kapfenbergom so našli s prerezanim vratom jako lepo 22 letno Zofijo Janda, ki je služila pri gospej Kummer v Mariboru, a poleti je živela s svojo gospodinjjo na letovišču. Morilcu še niso na sledu.

Slovenski skladatelj Gustav Ipavic umrl. V St. Juriju ob južni železnici je včeraj umrl priljubljeni slovenski skladatelj g. dr. Gustav Ipavic. Pogreb bo jutri dopoldne.

Razne vesti.

Nemški list v Carigradu. Pričenši s 1. septembrom 1908 začne v Carigradu izhajati prvi nemški dnevnik v orijenti pod imenom: „Nova Turčija“.

76 rudarjev je zasulo v premogovniku Haybole pri Wiganu na Angleškem. Rešitev je izključena. Več trupel so že spravili na dan.

Čevljar Voigt (kopniški stotnik) je baje med mnogimi ponudbami vsprejel službo blagajničarja varietete „Hoffnung“ v Kielu. Imel bo 250 mark mesečne plače. Od druge strani pa poročajo, da odpre v Berlinu elegantno čevljarnico. Iz Bremena je dobil ponudbo, naj pride predavati, za kar dobi 5 tisoč mark.

850 samomorov. Od 1. februarja do 1. junija je bilo v Petrogradu izvršenih 850 samomorov, in to večinoma od dijakov.

Vseh sodnijskih pomiloščenj v Avstriji povodom šestdesetletnice cesarjevega vladanja je 15 do 16.000.

Zotti poveril milijon dolarjev. Iz Amerike poročajo hrvatskim listom, da je zloglasni „bankir“ Zotti v New-Yorku poveril skupno en milijon dolarjev narodnega denarja.

Japonci na Koreji. Glasom vesti s skrajnega vztrajanja nadzoruje japonska cenzura jako strogo vsako vest, ki se jo pošilja izven meje; v zvezi temu se da iz teh redkih vesti posneti, da položaj Japoncev v Koreji ni najboljši in da je nekako sličen položaju Angležev v Transvalu za časa burske vojne. Nezadovoljni Korejci so se v malih četah razkropili po vsej deželi in prizadevajo Japoncem mnogo neprivilegij. Japonske posadke so bile preslabe in je morala Japonska vlada poslati v pomoč dve nova pešpolka. Sedaj je v Koreji japonskih čet okoli 30.000 mož. Japonci uporabljajo za udušenje ustanka isti način, kakor so ga upotrebevali svoj čas Angleži v Transvalu; zgradili so po vsej deželi mnogo trdnjav. A sedanje stanje v Koreji so zaskrbeli Japonci sami. Po okupaciji Koreje so, mesto da bi si skušali pridobiti simpatije prebivalstva, poslali tja najslabšo vrsto ljudi kakor upravne uradnike, ki so prebivalstvo globili in na najnevarnejši način izkoriščali. Japonska vlada si je mnogo prizadevala, da povzdigne trgovino in promet, ali to je delala le za svoje ljudi in svoja podjetja, in od te blagodatni povsem izključila domače prebivalstvo. Tako bo treba še mnogo časa, da s silo uvede mir v teh deželah, toda na simpatije Korejcev ne bo smela nikdar računati.

Gledališka predstava v jeziku esperanta. V Draždanah se v sredo povodom kongresa esperantistov priredili predstavo „Igenia na Tavrudi“. Igro je v dveh mesecih prevedel Zamenhoff, osnovatelj esperanta. Predstavi je prisostvoval tudi saksonski kralj.

Pesnik Vrchlicky bolan. Kakor poročajo iz Prage, je češki pesnik, profesor in akademik Jaroslav Vrchlicky ležko obolen, tako da se je bati za njegovo življenje.

Zadnje brzovjavne vesti.

Dunaj 20. Danes predpoludne je na svojem gradu Brugg pri Brucki ob Lavi umrla višja dvorkinja grofica Marija Tereza Harrach.

Berolin 20. „Nordd. Allg. Zeitung“ poroča: Pri državnem kancelarju knezu Bülowu v Norddeu se mudi sedaj pesnik prof. Metternich in baron Marschall.

Lizbon 20. Od zanealjske strani se zahtuje, da se bivši ministri predsednik Franco popolnoma umakne iz političnega življenja.

Paris 20. Včeraj je umrl znani sotrudnik „Matina“ Harduin.

MALI OGLASI:
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

PLES Kazaljskih mladeničev se ni vršil radi neugodnega vremena. Odložen je na nedeljo 23. t. m.

Plačilo na obroke (mesečne ali tedenske). — Blago za ženske obleke, moške obleke, dežniki, trliži, postelina, pokrivala, zavese, modiljoni, slike, ogledala. — Madonna 43. I. nadst. 1225

Brivnica v dobrem, obnovljenem stanu v sredini mesta je na prodaj. — Naslov pove uprava „Edinosti“. 814

V najem se odda stanovanje pri sv. Jakobu: 2 sobi in kuhinja. — Via Montecchi št. 9, vratar. 1226

Dečka sprejme takoj večja trgovina z mesanim blagom na Dolenskem. — Ponudbe na upravo pod št. 100. 1226

V najem se odda prostor, pripraven za malo obrt v bližini cerkve sv. Jakoba. — Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1124

Gostilna „Pri lipi“ v Bazovici išče gostilničarja, ali v najem ali pa od litra. Zahteva se znanje slovinskega in italijanskega in po možnosti tudi nemškega jezika. Obrniti se na lastnika. 1209

Hiša na prodaj s štirimi prostori, vrtom in vrdnjakom v Rojanu. Oglasiti se v rojanski kavarni. 1220

Odda se zračna soba v najem, lep razgled. Greta št. 4. 1216

Svoji k svojim! Prevzame se prevažanje pohištva (mobilij) od hiše do hiše po nizki ceni. — Narocbe: Matija Vižentini, ulica Madonnina št. 1. — Tobakarna. 1210

Soba se odda v najem, 12 kron mesečno. Via delle Poste št. 10, III. nad. 1211

Zaloga vina istiskega I. vrste po 26 K hkt od 56 litrov naprej. — Kraški teran po dogovoru. — Jože Čebulec v Sežani. 1038

Odda se v najem hlev za 4 konje. — Ulica Media št. 26. — J. Rupena. 1220

Poštena družina bi vzela na hrano 2 učenca ali 2 učenki. 816

Prodaja se 200 že rabljenih sodov 2/700 litrov, kakor tudi velik sod 120 hekt. — Zaloga vina, Via S. Francesco 15. (1113)

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I. 892

Prodaja se kréma (v okolici) z vrtom, dvoranami, kuhinjo, kletjo. Odda se dekret K 6.400. Kavarna „Moncenio“ — Babini. 1190

Hišica prazna, 4 prostori z vrtom, daje se v najem. Barkovlje, Boved 35. 72

Vsakovrstne vinske posode se prodajo v ulici Paduina 21, Franc Budau. 1178

Kdor hoče kupiti izvrstno belo in črno vino po zmernih cenah, naj se obrne do gospe Malalan na Opčinah. Vino je pristno domače. 1163

Kupim zemljišče za zidanje male hiše pri sv. Ivanu. Zglasiti se je pri Edinosti. 84

Skladišče pohištva VITTORIO VOSILLA

preseljeno iz Lipskega trga 7 v ulico Sanità št. 8 vogal ul. Porporella nasproti kavarni Fedel Triestino

je bogato založeno z novim neprekosljivim solidnim in eleg. pohištvo CENE ZMERNE.

ZALOGA in TRGOVINA

stavnega materijala

Podpisani naznanjam s'av. občinstvu, da sem prevzel trdno stavnega materijala G. SVETINA & drug v Skednju ter da razpolagam z vsakovrstnim materijalom potrebnem v stavbnih svrhu. — Izdeluje se tudi načrte in proračune spadajoče v stavbno stroko po zmernih cenah. — Priporoča se slavnemu občinstvu tu in na deželi

Dragotin Gregorič Skednji št. 291.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7

Filijale v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Poziljanje predmetov. Ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse proge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

ČIŠČENJE in SHRAMBEVANJE PREPROG

Točna potrežba in nizke cene.

Stenic ni več! „DESTRUCTOR“

odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu. „DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zalaga

Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano

Steklenice po K 4.20, 2.30 in 1.50.

Preprodajalcem popust. Na prodaj po vseh mirodilnicah.

Iščejo se povsod zastopniki.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.

(Vhod po glavnih stopnicah) — TELEFON št. 952

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daja na vključbo po dogovoru 5%—6% na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Jma najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Poštno-hranilnični račun 816-004

Mehanična delalnica :
avtorizovana za napeljavno vode in plina
GUIDO SAMBO
Zast opnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Pichler
GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom in specijelne plošče na izbero.
Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Auerjevo luč, mrežilo in cavi.
Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali benzin, električnih avtomobilov in vsako mehanično delo.
Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

Črevljarnica

Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija.

Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremakljive postole. Popravljanja po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje.

Trst, ulica Crozada št. 5, Trst

(Vogal ulice Punta del Forno)

ZALOGA PIVA

STEINFELD

iz tovarne

Bratov Reininghaus

in iz meščanske tovarne

„Pilsner Urquell“

v Plznu

v sodčkih kakor tudi v buteljkah.

ZALOGA

Mattonijeve Giesshübler

vodno sveže kisle vode pri

ANTONIO DEJAK, junior

TRST, via degli Artisti št. 9 in 11

TELEFON št. 505

Prodajalnica in pekarna

P. PETERNEL

je preložena iz ulice Giulia 76

v Vrdelo št. 490

Prodaja tobaka, katere je bila vzeta od prejšnjega lastnika Wrau. Josje zopet dovoljena

sedanjemu lastniku P. PETERNEL.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nove 6

(vogal Torretto) Alla Civiltà di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblik za moške, dečke, gostami za otroke. Povrtniki, moške jope, kožni in razni palestori. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski leden. Nepremakljivi plašči (prste, noge, glavo). Specialiteta: blago tu- in inozemsko svato. Izgotovljajo se obleke po meri po najvišji meri, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

in svojo not.

prodajalnico ur

v TRSTU

ul. Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. Avdija nasproti vsakovrstne veritice po pravih tovar, cenah.

500 kron .“.

nagrade dobi oni, ki dokaže, da ni pristno istrsko vino, katero se prodaja v zalogi

Scala Belvedere št. 2, tik ulice Giovanni

Boccaccio po 56 stot; za dom po 48 stotink.

A. Millovatz

mehanična delalnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi niklovanja.

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji, vodo zmerno. Počakaj & hodi. **Hotel Balkan**